www.svoboda-news.com

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 282. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 5. грудня, 1927.

VOL. XXXV. No. 282. Jersey City, N. J., Monday, December 5, 1927. THREE CENTS.

DEC 6 1927 UNIVERSITY OF ILLINOIS

СМИТ ВИСТУПАЄ З ВИРАЗНОЮ ПРОГРАМОЮ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ

ЗАЯВЛЯЄ ПУБЛИЧНО, ЩО ГОРОЖАНИ МАЮТЬ ПРАВО ВИСТУПАТИ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 2. грудня. — Ґубернатор Смит виступив нині з незвичайно важною публичною заявою в справі прогибіції, котра певно буде мати немалий уплив на його кампанію за номінацією на уряд президента Злучених Держав.

Говорив він на конвенції Ню-йоркської Стейтової Ліґи Голосуючих Жінок, і сказав у своїй промові, що кождий горожанин має право виступати проти тих постанов конституції, які він уважає за шкідливі й невідповідні. Уряд має обовязок виконувати конституцію, але горожани має право добиватися її зміни. В сей спосіб мають горожани право виступати проти прогибіції.

Ґубернатор заявився далі проти заострювання законів про виконування прогибіційного закона. На думку Смита, американський уряд має тепер тільки законної сили для виконування прогибіції, скільки йому треба.

КУЛИДЖ ЗА БУДОВОЮ НОВИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ЙОГО УРЯД БУДЕ ДОБИВАТИСЯ ВІДПОВІДНОЇ УХВАЛИ НА КОНҐРЕСІ.

ВАШИНГТОН, 2. грудня. — Президент Кулидж дав до зрозуміння провідникам републиканської партії, що його міністри будуть добиватися на сій сесії конґресу, щоби конґрес визначив більшу суму гроша на будову нових воєнних кораблів.

Які саме пляни федерального уряду в тій справі, покищо держиться в тайні. Дається тільки до зрозуміння, що уряд буде добиватися, аби конґрес згодився на будову щорічно кількох воєнних кораблів типу кружляків містоти 10 тисяч тон кождий.

Уряд стоїть на становищи, що він не будував нових кораблів від довшого часу, хоча він мав до сього право на основі своїх порозумінь з Анґлією та Японом, але сього не робив. До сього його кружляки вже тепер постарілися, і йому треба заступити їх новими.

ІРЛЯНДІЯ БЕРЕ ПЕРШУ ПОЗИЧКУ В АМЕРИЦІ.

БАНКИ РОЗІБРАЛИ ПЕРШИХ 15 МІЛЮНІВ ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 2. грудня. — Американські банкири розібрали вже першу рату 75-міліонової позички Свобідної Ірляндської Держави, яка виносить 15 міліонів долярів.

Позичка ся робить велике враження в фінансовім світі тому, бо Ірляндія, як частина британської імперії, брала позичку не в Лондоні, але в Америці.

СПРАВДІШНА НАВАЛА ЛЮДИЙ, ЦІКАВИХ НА НОВУ ФОРДОВУ МАШИНУ.

НЮ ЙОРК, 2. грудня. — Вистава нового Форда викликала тут немовби справдішне свято. Поліція рахує, що на оглядини нового моделю приїхало сюди 250,000 людий. Менаджери мали дістати за один день замовлення на 50,000 автів.

КОНЕЦЬ ПЕРШОЇ РОЗПРАВИ ЗА ВТОПЛЕННЄ ХЛОПЦЯ РАДИ АСЕКУРАЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 2. грудня. — Розправа проти Джосефа Лефковіца та Ґарі Ґрінберґа, обжалованих за втоплення Беняміна Ґолдштайна ради асекурації, покінчилася нині реченням присяжних суддів, яке признало Лефковіца винуватим вбийства першого степеня, за яке належиться кара смерти, та повним звільненням від вини й кари його співтовариша злочину.

Нарада лави присяжних суддів тревала 7 годин. Суддя приказав привезти Лефковіца до суду в вівторок, щоби прочитати йому вирок.

З РОЗПРАВИ ЗА ВБИТТЯ Д-РА ЛІЛІЕНДАЛА.

МЕЙЗ ЛЕНДИНҐ, Ню Джерзі, 2. грудня. — На нинішнім засіданню суду над панею Марґаретою Ліліендал та Вилісом Бічом, обжалованим за вбитте д-ра Ліліендала, переслухано ряд свідків, покликаних обороною. Свідки сі підтверджували зізнання обжалованих; одні підтверджували, що вони бачили, як якісь Мурини здержували автомобіль лікаря, а другі свідчили, що Біч не міг убити лікаря, бо в той час він був у другому місці, далеко від місця злочину.

АВТО З ДВОМА ЛЮДЬМИ ЗВАЛИЛОСЯ В ОЗЕРО.

КАТОНА, Ню Йорк, 2. грудня. — Томас Словт їхав автом на скруті на Чері Стріт так скоро, що вдарив автом на поруча, що захороняє дорогу від озера, проломив загороду, звалився в озеро й втопився. З ним потонув його товариш.

ПІДЛОЖИВ ДИНАМІТ ПІД НАРЕЧЕНУ.

ОТАВА, Илинойс, 2. грудня. — Гайрем Рід, 24-літний син богатого фармера з Мосвила, признався поліції, що він підложив динаміт під місцевий шкільний будинок та спричинив тяжкі покалічення вчительки сеї школи, а його нареченої панни Айоли Бредфорд. Молодий мав підложити бомбу в піч школи.

Він сказав поліції, що дівчина мала мати дитину, а він не хотів з нею женитися.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ ЗГОДИ З СОВІТСЬКИМ СОЮЗОМ.

ТОКІО, 1. грудня. — Бувший японський міністер заграничних справ, віскавит Ґото, іде до Москви, щоби вести там переговори в справі тіснішого порозуміння між Японією і Совітським Союзом.

Він уважає кооперацію між обома державами, передовсім на економічнім полі, за конечну річ для запевнення мира на Далекім Сході. Совітський Союз посідає величезну територію й є заінтересований в розвитку економічних справ на на Сході й через те треба з ним числитися. Ґото заявив одначе, що він іде до Москви як приватна особа.

В ЧАСІ ПОВЕНІ В АЛЬЖІРІ ЗГИНУЛО 3000 ОСІБ.

АЛЬЖІР, 1. грудня. — В часі повені, у департаменті Аран згинуло 3000 осіб, між якими було 250 Европейців. Повінь знищила 12 тисяч квадратових миль найбільше урожайної території у цілім департаменті. Повінь загрожує тепер сусідуючому з Альжіром департаментови. Ріка Шельф в Орлінсвил підноситься дуже скоро. Тому опорожнено вже деякі простори в Орлінсвил. Уся комунікація, з виїмком воздушної, є там неможливою. Се утруднює доставу поживи й одіжі тисячам жертв повені, що блукають по спустошених околицях.

СИНКЛЕР ЛУІС У МОСКВІ.

МОСКВА, 1. грудня. — Прибув тут Синклер Луіс, американський новеліст, щоби перебути два тижні у Совітськім Союзі. На двірци привитали його представники Совітського Товариства для Культурних Взаємин і богато російських письменників. Американська кольонія дала обід в честь Луіса в Ґренд готелі.

ОДРУЖІННЯ ЧЕНҐ-КАЙ-ШЕКА.

ШАНҐАЙ. — Бувший головно-командуючий кантонською армією, генерал Ченґ-Кай-Шек, оженився з сестрою вдови по Сун-Ят-Сені. Він занимає тепер посаду голови воєнного совіту й є членом Центрального Комітету кантонської партії.

ЕПІДЕМІЯ ХОЛЕРИ В БЕНҐАЛЮ.

КАЛЬКУТА, Індії, 1. грудня. — У Бенґалю, що є одною з більших територій у Індіях, шириться в застрашаючий спосіб епідемія холери. У тижні, що скінчився 19 падолиста, занедужало там на сю страшну недугу 3,703 осіб, з чого померло 2,139.

ЖІНКА ХОЧЕ БУТИ КАТОМ.

ПРАҐА. — В Чехословаччині опорожнилася посада ката. Розписано конкурс і на опорожнену посаду подалося 50 осіб, між якими був один бувший теольог, безробітний актор, бувший офіцир, а також одна жінка.

ПРОФ. СКАТА НІРІНҐА ОБІКРАЛИ В МОСКВІ.

МОСКВА. — З Москви доносять, що перебуваючого там проф. Ската Нірінґа, Американця й прихильника большевиків обікрали у трамваєвім ваґоні. Невідомий злодій розрізав бритвою кишеню його сурдута й украв звідтам гаманець, у якім містилося 20 долярів, усі документи й пашпорт Нірінґа з консулярними візами та инші документи. Нірінґ підозрівав о крадіж стоявшу коло нього пасажирку і казав її арештувати, однак вона доказала свою невинність.

ЧУДОМ ВРАТОВАНА САМОГУБНИЦЯ.

ВІДЕНЬ, 1. грудня. — 13-літна самогубниця, Марія Горнік, лише якимсь чудом чи щасливим трафом не втратила життя.

Коли її матір виганьбила за те, що вона проходжувалась з хлопцем, рішилася вона поповнити самогубство. По виході матері з дому кинулася вона з третого поверха в долину й упала в наставлені руки матері. Матір побачивши, що її дочка вискочила з вікна, підбігла й зловила її у руки. Обі вони не потерпіли ніяких покалічень.

ПРИЇХАВ В АМЕРИКУ ОСНОВАТЕЛЬ НОВОЇ РЕЛІҐІЇ.

Сими днями приїхав у Злучені Держави з Литви відомий там письменник і основатель нової релігії Вісоміс.

У своїх релігійних проповідях Вісоміс не спирається на ніякі святі писання, а вважає, що людина повинна приймати з усіх людських навчань те, що підносить і ушляхтнює її характер. Його навчаннє й називають вісовізмом.

Вісоміс уже поробив у Литві досить значні заходи коло розширення свого вірування, і тепер приїхав до Америки, щоби запізнати зі своєю наукою наперед своїх земляків, а відтак також імігрантів других народів. Він уже мав ряд відчитів перед литовською авдиторією, та стрінувся вже з прихильною оцінкою від богатьох литовських груп.

Незадовго буде він читати й для других народностий, що хотілиб запізнатися з його наукою. Перший такий відчит Вісоміс заповів на 7. грудня на 8. годину вечером до Черч оф Алл Нейшенс, на розі 9. стр та 2. Ев. в Ню Йорку; буде він там говорити по московськи на тему: „Чи всяка релігія противиться науці?"

ЗДИЧІННЯ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ В ГАЛИЧИНІ.

У селі Ясниска коло Городка Ягайл. впали 5 парубків пізним вечером на подвіре господаря Івана Курки й побили його так, що він сконав на місци. Злочинців, якими є Дмитро Маркевич, Юрко Яворський, Михайло Маркевич і Федько Яворський, арештовано й відставлено до суду. Оден зі злочинців, Василь Жеребецький, утік.

ЛІТВІНОВ ГОВОРИТЬ ПРО НЕДАЛЕКУ ВІЙНУ.

ЖЕНЕВА. — Голова совітської делеґації на конференцію для розоружень розіслав усім делеґатам повідомлення, обіймаюче 11 сторін, у якім говориться, що небаром вибухне війна, о много більше жорстока, як війна у 1914-18 роках.

В тім повідомленню говориться, що армії европейських держав числять тепер оден міліон жовнірів більше, як їх було у 1914 році й що непорозуміння між Францією й Італією, Литвою й Польщею грозять війною та що лише совітський проект може запобігти вибухови війни.

Він називає щирою заяву Злучених Держав, що запевнення европейських держав про їх миролюбивість є брехливі й тому Америка буде отверто збільшати ужиття хемічних препаратів і ґазів.

ДЕПОРТАЦІЯ КИТАЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ З МОСКВИ ДО КИТАЮ.

МОСКВА. — Велике число китайських студентів висшого курсу університету Сун-Ят-Сена в Москві устроїло демонстрацію на Червоній площі, несучи таблиці з написами: „Проч з революційними спекулянтами" і „Нехай живуть дійсні ленініcти — Троцький і Зіновєв".

Усіх демонстрантів арештовано і негайно вислано експресовим поїздом до границь Китаю.

Між арештованими і депортованими є також і син Чанґ-Кай-Шека, бувшого команданта націоналістичної армії в Нанкінґ. На їх місце принято 100 Китайців, членів робітничого союза в Ґанкові, в більшости неписьменних.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА НА ЗАКАРПАТТІ.

З нагоди святкування девятиліття істнування ЧСР през. Масарик назвав земельну реформу в ЧСР „найбільшою соціяльною реформою". А як та реформа виглядає в примінению до українських працюючих мас Закарпаття, хай послужить такий факт: На цілім Закарпаттю розтягаються величезні маєтки графа Шенборна, що їх дістала його рідня від Габсбурґів, які в той спосіб покарали український нарід за те, що повстав проти надужить цісарських військ. Маєток цей лежав не використаний, бо сам Шенборн ним не дуже занимався, а нарід з браку заробітку й землі мусів вимандровувати до Канади.

Тепер на підставі земельної реформи ці величезні простори малобся розпарцелювати між місцеве населення. Та до цього не прийшло й мабуть не прийде, бо ріжні спекулянти, аґенти графа, орґанізують товариства нібито для індустріялізації, щоби під тими фірмами спинити земельну реформу і взагалі вирвати маєток зпід парцеляції.

Чеський уряд, який добре знає нужду народу і голод на землю, дивиться крізь пальці на ті шахрайства пана графа.

РУМУНСЬКИЙ ЧАСОПИС ПИШЕ ДАЛЬШЕ ПРО ЗАВОРУШЕННЯ НА УКРАЇНІ

ПРИЧИНОЮ ЗАВОРУШЕНЬ Є ПРОГНАННЯ ТРОЦЬКОГО З КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

БУКАРЕШТ, 3. грудня. — Румунський часопис „Адеверуль" подає несправджені вістки з Кишенева про кроваві сутички в околицях копалень вугля на Поділлі. Мало там прийти до боїв між військами ґенерала Найдова і совітськими військами під командою ґенерала Леплевського.

В Ямполі, на подільській стороні ріки Дністра, прийшло до уличного бою. Богато Росіян мало втекти до Румунії й Польщі.

„Чека" (тайна поліція) має переводити тисячі арештувань в Одесі. Одеські маґазини мали перемінити у вязниці, у яких держать бунтарів. Минулого тижня розстріляно там більше як 100 непманів (членів орґанізації нової економічної політики). Вони мали вести аґітацію в користь тих, що є противниками політики Сталіна. Велике число робітників у кооперативних товариствах мали прилучитися до опозиції, тобто сторонництва Троцкого й Зіновєва.

Донесення румунскої преси подають, що причиною кровних сутичок на Україні має бути виключення Троцького з комуністичної партії.

ПОЛЬСЬКІ ЗЛОДІЇ ОБКРАДАЮТЬ ЗАГРАНИЧНИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

ДІМ БРАЗИЛІЙСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА ОГРАБЛЕНО НА $15,000.

ВАРШАВА, 2. грудня. — Польські злодії не дармують, але дальше поширюють розголос польського імени. Минулої ночі обрабували вони дім тутешнього бразилійського посольства й забрали звідтам всіякі дорогоцінности у вартости $15,000. Згадані злодії дібралися до віллі в неприсутности бразилійського посла й видісталися звідтам, не полишивши по собі ніякого сліду.

Помешкання бразилійського посла ограблено вже другий раз. Річи, які украдено звідтам минулого року, удалося поліції віднайти.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ГОТОВА ВІДНОВИТИ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З СОВІТАМИ.

ЛІТВІНОВ ОПРОКИДУЄ ЗАКИД БОЛДВИНА, ЩО СОВІТИ НЕ ХОЧУТЬ ЗГОДИТИСЯ НА ЗАПЕРЕСТАННЄ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРОПАҐАНДИ.

ЛОНДОН, 8. грудня. — Премієр Болдвин заявив у минулий вівторок в анґлійськім парляменті, що ані Велика Британія, ані Совітский Союз не поробили досі ніяких кроків, щоби навязати наново дипльоматичні або торговельні взаємини. Він сказав дальше, що у своїй недавній промові на бенкеті у лорда мейора Лондону подав умову, під якою Велика Британія буде готовою ввійти у дипльоматичні взаємини з Совітським Союзом. Тою умовою є домагання від Совітів дати запевнення, що не будуть мішатися у внутрішні справи Великої Британії й вести комуністичну пропаґанду.

Заступник комісаря заграничних справ Літвінов, що перебуває тепер у Женеві, опрокидує закид Болдвина. Він стверджує, що Совітський Союз вже дав таку запоруку і годиться, щоби обі держави залевнили себе, що не будуть мішатися до своїх внутрішних справ. Ся запорука міститься у промові Рикова, голови народніх комісарів, яку він виголосив у Харкові 25. падолиста. У своїй промові сказав Риков, що совітське правительство „не відмовлюється" відновити дипльоматичні або торговельні взаємини з Великою Британією на основі взаїмного немішання у свої внутрішні справи.

РУМУНСЬКА ОПОЗИЦІЯ ВІДКИДАЄ ОФЕРТУ ПРЕМІЄРА БРАТІЯНУ.

НАРОДНЬО-СЕЛЯНСЬКА ПАРТІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ НОВИХ ВИБОРІВ.

БУКАРЕШТ, 2. грудня. — Премієр Братіяну, ведучи переговори з провідником опозиції Маню, зробив йому оферту в нагороду за перехід його партії на сторону теперішнього правительства.

Братіяну мав обіцяти партії д-ра Маню 50 відсотків усіх мандатів у парляменті та 45 у сенаті. Маню не приняв одначе оферти Братіяну й заявив йому, що волить розписання нових виборів і переведення їх у законний спосіб, без ніякого терору зі сторони правительства.

ЖІНКА ПРЕЗИДЕНТОМ АВСТРІЙСЬКОГО СЕНАТУ.

МАДАМ ОЛЬГА РУДЕЛЬ-ЗЕЙНЕК ПЕРШОЮ ЖІНКОЮ, ЯКУ ВИБРАНО ПРЕЗИДЕНТОМ СЕНАТУ.

ВІДЕНЬ, 2. грудня. — Австрійська республика може похвалитися, що має першу жінку предсідательковою висшої палати.

Є нею мадам Ольга Рудель-Зейнек, яку вибрано предсідательковою австрійського сенату. Вибір жінки предсідательковою сенату здивував усі законодатні палати в европейських державах через те, що австрійські жінки мають право голосу доперва від 10 літ.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодинока число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Ситі і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАДУМУЮТЬ „ПЕРЕСІВАТИ" ІМІҐРАНТІВ.

В понеділок 5. грудня збереться у Вашінґтоні Конґрес на 70-ту сесію. Ота сесія викликує загальне зацікавленнє з приводу того, чи будуть допущені до сенату два нові сенатори, а саме Вер з Пенсилвенії і Смит з Ілиноїс, які мали бути вибрані при помочи великих виборчих надужить, підкупства і обману і проти яких вибору піднесено протести та зажалення.

Для американських знова іміґрантів і тих, що щойно задумують сюда дістатися, отта сесія Конґресу готова повзяти далекосяглі рішення. Департамент Праці, якому підлягають всі іміґраційні справи, предложить саме цілий ряд нових проєктів, між якими на перше місце буде поставлена справа перевибору іміґрації. Секретар Праці Дейвис виходить з того заложення, що в Америці багато такого чужинецького елементу, з якого нема ніякої користи, а тільки шкода. Він каже, що урядова статистика виказує, що під теперішню пору находиться в американських тюрмах 45.193 чужинців, а в домах божевільних і тим подібних інституціях 37.470, в шпиталях 14.383, а в пургавзах 16.059 чужинців. Разом маємо 112.105 чужинців, що жиють публичним коштом. Це ті, які живуть тут вже так довго, що їх вже не можна депортувати. Ся ота обставина заставила уряд приступити до перевибору іміґрації. Уряд буде отже змагати до цего, щоби не допустити до Америки непожаданого елементу і ото предложить Конґресови проект закона, який уможливить іміґраційним властям „пересівати" кандидатів, що будуть намагатись дістатися до Америки. Над кождим кандидатом будуть роблені попередом дохождення, які будуть обнимати не тільки його власне поведення і життя, але будуть торкатися життя і поведення ще й батьків іміґранта. В той спосіб буде отже ще більше заострена іміґрація, а за те будуть дані полекші в спровадженню дітей і жінок для тих, що стали американськими горожанами.

Кождий, що намагався в послідних роках дістатися до Америки, чи то спроваджував сюди свою родину, знає добре про ті труднощі, які треба перейти іміґрантови, заки дістанеться до Злучених Держав. І тому здивуються, коли прочитає, що тепер будуть „пересівати" іміґрантів ще більше. Та кожда держава має право не допускати непожаданого елементу. Таке саме право істнує і для Америки. Не треба тільки його опирати на тім, на чім опирає його секретар Праці Дейвис. Бож вже томи виписані на ту тему, який елемент випрняє тюрми та допускається злочинів. Чужинці тут не передують. А коли чужинців повно в домах божевільних, то це головно завдяки тим тяжким умовам праці, серед яких вони мусять тут працювати. Старий край ту ні при чім, ні самі іміґранти, ні їх батьки.

УКРАЇНСЬКИЙ А МАЛОРОСІЙСЬКИЙ ТЕАТР

Не все золото, що світиться. Не все українське, що має українську назву, не кождий Українець, що носить на собі український жупан. І не кождий театр, що зове себе українським, є ним по сути. Бо треба нам розріжнити два роди театрів. Один правдиво український, який вчить нас любови до своєї власної минувшини, заціпляє любов і привязанне до рідної землі і своєї культури та вчить нас шанувати в першу чергу так довгі літа поневолену і оплюгавлену нашими національними ворогами рідну мову. Цей український театр був і є заразом і найкращою школою нашої рідної мови. Через десятки літ був він одинокою публичною трибуною, звідки лунало українське слово по змосковщених містах Великої України.

Попри такий дійсно український театр істнував на Україні ще другий тип театру „малоросійського", який робив бизнес на гопаку, українських піснях і горілці, без якої не обходилося ніяке „малоросійське" представлення. Не звертав він уваги на якусь культурну місію українського театру, а виставляв головно такі „малоросійські" штуки, на які був попит серед московсько-жидівської публики, яка приходила до театру, щоби посміятися з „хахлів". Через те в тих малоросійських театрах все було спрямоване до того, щоби тільки розсмішувати публику. І смішили її, представляючи карикатурно українського мужика, його звичаї і обичаї та перекручуючи на московський лад його рідну мову.

Ті два типи можна добачити і в Америці. Тому то треба нам критично ставитися до вистав Медових і своїх, їм подібних, від яких заносить малоросійщиною.

Коли артисти слабо володіють українською мовою, коли говорять з московським акцентом, а замісць українських типів віддають московські, то тоді годі говорити про український театр. Бо там бачимо що найвисше Малоросів, а не Українців. Мова цеени особливо мусить бути чиста й літературна. Ніякий театр не пускає на сцену тих артистів, що не володіють перфектно, без чужинецького акценту, мовою, в якій ставиться штука. Тому то великі артисти, коли грають на чужих сценах, грають свої ролі в своїй рідній мові, хоч інші артисти грають на мові иншій. Ліпше, коли більшість гладачів не розуміє чужого слова артиста, як той артист мав би псувати ту мову. Так само жадний московський чи жидівський театр не пустить на сцену артиста, який не має чистої московської чи жидівської вимови. А ми, Українці, допускаємо спокійнесенько тих самих артистів на українську сцену, щоби вони відгравали „малоросійську" штуку. Виходилоби, що українська мова є мовою „мужичою", а тому її можна поневіряти, як кому хочеться, але мови московської не можна псувати, бо то мова „панська".

Не розуміючи добре української мови, артист не встані схопити характеру своєї ролі, а тому віддає її так, як він знак дивитися на Україніця через „малоросійські" окуляри. Тому замісць шляхотного типа, замісць людини з тонкими психічними переживаннями, з мягкою душевною вдачею, з глибоким фільозофічним змислом, подається нам „малоросійського" типа: поверхового, неотесаного в поведенню, примітивного в свому думанню, жорстокого і брутального.

Типови веселої вдачі, з тонким гумором, надається від розбештаного гультіпаки, прикрого насмішника. Тонкому політикови дається від нещирого хитруна і т. д. Особливо в „малоросійських" театрах достається нашому, питомому Українцеви гуморови. Тут „малоросійські" артисти обовязково віддають тип карикатурно смішного, придуркуватого, такого, про якого у нас кажуть, що в него „не всі дома" і т. д. Ще гірше справа стоїть, коли „Малоросам" доводиться грати ролю людини, що любить випити. Тоді вже маємо перед собою тип страшного пяниги, волоцюги, обовязково з вишневим „чиряком" на носі, розхрістаного, розперазаного.

Ще гірше справа стоїть з режісером. Коли режісер не володіє перфектно не лише звичайною розговірною українською мовою, але коли вже не знає і всіх нюансів літературної мови, то він часто впадає в гадку про розуміннію загальної ідеї штуки й віддає її зовсім не такою, як то мав на меті автор. Тому то так багато прекрасних українських штук переміняються в руках режісера, що не знає української мови, в прикрі „малоросійські" сентиментальні драми чи балаганні сміхотвори, а не в комедії в повному розумінню сього слова.

Не знаючи українського побуту, етнографії, історії, історичних звичаїв, архітектури і т. д., майже завжди „малорос" режісер передає все в неправдивому й в невластивому для даної епохи дусі, або в зовсім чужім для українства характері. Так наприклад в Ню Йорку один „фаховий" режісер, виставляючи драму „Мазепа", змушував дієві особи, а в тім числі й Мазепу, подавати при зустрічі один другому руку під теперішню моду.

В такого то режісера кожна українська штука вийде неправдивою з побутового, етнографічного, історичного та психольоґічного боку. Вона може бути ефектовна по своїм костюмам, танцям, пісням, але все це буде переборщене, блискуче, але воно не українське, а „малоросійське". Тому й виходить таке, що бідна, злиденна Наталка в оперетці „Наталка Полтавка" виряжається в одежу богачки, а багатий возний одягається старцем. Так само й бідний зарібник Петро, замісць звичайної, але пристойної чистої одежі українського робітника, одягається в одежу тисячника. Це тому, що „малоросіяни" лише так розуміють Українців. Для них немає Українців без гопака, пяниги, ефектної одежі, сліз, бійки і сварки. Тому вони у всім звикли віддавати тільки карикатурні типи „малоросів".

Тут вони роблять з українським театром те саме, що роблять инші з московським, коли намагаються поставити московську штуку, не знаючи московського народа. Чужинці витрачують великі кошти на постановку московської штуки, виконують сценічно й технічно все досконально, артисти й режісер мають найліпшу волю та бажання вивести правдивих типів, правдиво представити побут, але Москаль, подивившись на їх гру, скаже: „Развесістая клюква". Оттакою саме „развесістою клюквою" для кожного Українця є „малоросійська" постановка українських штук.

Навіть перша українська театральна штука, що ось більше, себто „Наталка Полтавка", була написана Котляревським, щоби покласти вже раз початок кінця „малоросійщині" в театрі, та, на жаль, та „малоросійщина" ще й досі живе на нашій сцені й навіть з творів самого Котляревського роблять „малоросійську" штуку з вишневим носом, пиятикою, гопаками та ріжними недоречними вставками артистів. Роблять і називають це „українською виставою". А це не українська, а малоросійська вистава.

Кожен Українець, в котрого є хоч крихта національної гідности, мусить заявитися проти тих „малоросійських" вистав, які осмішують наш побут і нівечать найдорощий наш національний скарб: українську мову.

Професійні артисти „малороси" можуть зробити штуку ефектною і відограти її надзвичайно гарно сценічно, але обовязково зроблять її „малоросійською". А для нас буде краще, коли українську штуку відограють аматори, якщо вони тільки зуміють задержати національний характер штуки і пошанують мову.

Жінка для совіту, теща для привіту, матінка рідна лучше всього світу.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1928 для членів У. Н. Союза вже розпочалася і що вже вислано календарі на адреси пп. Секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою 2. грудня: Від. 63 (2-n.), 81, 83, 85, 86, 90, 99, 104, 105, 113, 123, 124, 130 (2 n.), 245.

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислання календарів, нехай повідомить Адміністрацію Свободи.

ДО ВП. ПАНІВ СЕКРЕТАРІВ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно з ухвалою конвенції, що року видається календар У. Н. Союза. Календар на рік 1928, вже вийшов і висилка календарів до відділів вже кінчиться. Кождий секретар обовязаний слідити за висилкою календаря для його відділу, яка то є проголошена в Свободі, пакунок відібрати з почти або експресу і на найблизшім місячнім мітінґу календарі роздати між членів по ціні 30 цнт. за примірник.

Тому, що головна канцелярія У. Н. С. обовязана заплатити за видання календаря в грудні с. р., проситься конечно всі належитости за календар сколектувати і прислати враз з місячними рахунками в місяці грудні, щоби довгів не перетягати на слідуючий рік.

Всі члени нові або приняті наново мають право зажадати календаря по ціні 30 цнт., а місцеві секретарі зволять замовленнє прислати як найскорше. Всі члениці жени членів, не є обовязані календарів побирати і за них платити, однак на замовленнє можуть дістати по тій самій ціні як і всі прочі члени.

Роман Слободян, гол. фін. секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в четвер, дня 8-го грудня, точно о годині 8-ій вечером. Після статута кождий член мусить явитись на річних зборах, а котрий не явиться і не поновить товариського заряду, то заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. На сих зборах буде голосованне на товариський уряд на 1928 рік. Довгуючі члени зволять сего місяця вирівняти свої вкладки, бо щоб контрольна комісія знова на мітінґу не сварила тих членів, що не пильнують навіть своїх вкладок. Подається до відома контр. комісії, що книжки до контролюваня будуть готові на 25 грудня. — В. Гуряньский.

ГЕМСТЕД, Л. АЙ. Тов. Запорожські Січ, від. 327, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться у четвер, дня 8-го грудня, точно о 7-ій годині вечером, в У. Р. Домі при Юніонсквер Авенюс. Обовязком є усіх членів явитись на сих зборах. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Буде вибір нового уряду і розданість календарі на 1928 рік. Неявившійся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Гречин, предс.; І. Іванів, секр.

Де общее добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку —
Дети повинність исправлять.

І. Котляревський.

Петро Козланюк.

НЕ ЗРАДИВ.

(Присвячую авторові: „Іване без роду, Іване без долі").

(Докінченнє)

— Ну, та не лиш мене, старичок, але й усе наше військо. В ночі ми робимо наступ на ваших Австріяків. Бо пропадете ви тут з усім, як ми ще так довше побудемо... Таки ваші вас вистріляють.

Гнат стояв ні в живих, ні в мертвих.

— А ти, хазяїне, не бійся, що підеш з нами, — став успокоювати його Москаль. — Тобі нічого не станеться... Ти тільки покажеш нам броди, ми заплатимо тобі гарно й ти назад собі вернешся до дому.

— А колиж це, пане?

— Зараз у вечері. Я смерком прийду за тобою.

Москаль встав і на відході звернувся до мужиків:

— А ви, люде, не бійтеся Москалів, — сказав до них. — Вони нікого не їдять, як це ви думаєте... Йдіть та ратуйте, поки ще не стріляють, останки свойого добра, хай не горить, та військо не розтягає.

Мужики, наче вжалені повибігали; вийшов і Москаль на останку. В хаті остався тільки старий Гнат і Гнатиха з доньками. Гнат хвилиночку тер безпорадно журбою зморщене чоло, а пізніше вийшов на двір.

Село виглядало тепер наче старезний, пошкамутований чобіт, всюди ями, розвалини, а між тим усім густенько яскравились жевріючі будинки та деревини. Червоне, гейби на ко-гось розсердженє сонечко заходило і всеньке село було наче обілляте багряною кровю.

Недалечко, обік Гнатового подвіря, лежала понурим звалищем Миколова хата, а трошки дальше горіли Семенова стодола і Якимова хата. В багача Микити курилися невимолочені, ще чорт зна колишні, стіжки збіжжа, що старий Микита держав їх на „голодні роки", аби заробити добре.

Поміж звалища й вогні сновигали переляканні мужики й жіноцтво, та німо, без звичайного галасу рятували останки своєї керавиці.

Гнатова стаєнка лежала теж безладною купою дерева й глини. Одинока його потіха — коровиця лежала в отій, незграбній купі з крівавим розпореним черевом, з широченними, переляканими очима.

Старий Гнат зжахнувся, та хутко пішов до хати. Тут хвилиночку стояв німо, гейби сам не свій, а далі здригнувся і тяжко закляв на всю хату.

Гнатиха перехрестилася і вражено повернулася до нього

— Ігій на тебе, старий! — озвалася. — Чого грішиш, та Бога ображаєш? Ще мало нам, грішним, Божої кари?

Гнат преважко зітхнув.

— Ех-ха! Той пан-Біг уже таки аж надто розкарався над нами нещасливими! — промовив докірливо.

— Та чого-ж ти грішиш, безбожнику?! — майже викрикнула вражена Гнатиха.

— Чого? Та ади — я вже з глуздів ізсуваюся. Я розум у грачую.

— Та щож тобі такого?!

— Що? Ще питаєшся? Таж подумай: через оцих ворогів-Москалів наші брати й сини гинуть на війні, наші села йдуть з торбами, а я, я маю показувати броди їм сьогодня, щоб вони йшли братів наших різати! Ну?! — майже аж викрикнув Гнат на останку.

— майже аж викрикнув Гнат на останку.

— Ну, тай щож ти винен у цьому? — спитала Гнатиха. — Адже не твоя воля... Мусиш показати.

Старий Гнат схопився.

— Мушу?! — А я їм покажу, що не мушу! Я не зраджу нашому цісареві і військові... Адже вони, жінко, на наших синів ідуть — розумієш? І мені показувати їм дорогу!?

Гнатиха, згадавши про своїх синів, що може вже й побиті війною, прослезилася.

— Ну, і щож ти зробиш, чоловіче? — сказала скрізь сльози.

— Втечу з дому, — відповів старий Гнат рішучо.

— Тай де тоді сховаєшся від них?

— Де?... Я на той бік, до наших, утечу... Коб лише стемнілося трохи, щоб вони не побачили, як я брестиму воду... Я ніяк не можу зрадити та ворогові помагати.

— Бійся, старий, Бога! — сплеснула Гнатиха. — І нас, баб, хочеш самих лишати в цьому пеклі?

— Ви вже не діти — не пропадете без мене... Зрештою — навіщо вам мене? Адже господарства все одно вже нема. А я верну з нашими, як уже Москалів проженемо.

І що не вговорювала стара жінка, що вже й доньки не поклопоталися!... Ні, і ні! Не зраджу і не зраджу „нашим". — Старий уперся, наче той дурний баран на свою загибіль.

І таки пішов з дому. Не міг зрадити.

Вечером, як уже добре стемнілося, перебродив Гнат річку. Скинув штани, завязав їх собі на шию і перебродив теплесеньку, шопітливу воду. Брив тихесенько, нечутно. А щоб не заробити зайвого шуму та плюскоту — старий Гнат підіймав високо ноги і аж на пальці ставав уважно. Вода-ж на хвильку спинялася, біля його ніг кругом обтанцьовувала і, залоскотавши їх наче жартовлива дівчина, втікала дальше, шепочучи щось собі нишком.

Ось уже берег річки. Гнат з трудом видрапався на нього, вбрав на себе штани і побрив навпростець молоденьким, зеленим луговинням.

Довкола було тихо, як у храмі. Шуміла тільки десь у далечі вода на греблі і де-не-де перекликалися вартові по обох боках річки.

— Пік-пак! Пік-пак-павх! — стріляли вони все, наче ті діти з бзинових пукалок.

Гнат перебрив ще одну мілку розтоку річки та вийшов на пустий, камінистий зарінок. Ще трошечки і він вийде на дорогу, що перетинає зарічьке село на двоє. За селом довгеньке пасмо зеленого горба, а там...

Гнат чувся повно вдоволеним. Адже таки не зрадив він своїм! Вдоволення аж палилося в старечих Гнатових грудях.

Нараз по всьому горбі щось нечутно блиснуло і довжезна смуга білого світла тихесенько посунула в долину.

Гнат перелякався й аж приліг до землі.

Бліде світло перебігло село. Хутко переплинуло річку і освітило, наче якийсь велитенський каганець, усе тогобічне село.

Гнат перехрестився тричі.

— Ігій! — подумав злякано.

— А це що за мара, преч би ся казало?!

— Пік-пак! Пік-пак-повх-х-х! — рав-у-раз ніби гралися вартові.

Світло враз пропало десь у селі. Гнат схопився та побіг колючим зарінком. Вибіг на дорогу і йшов уже з вільна поміж попаленими мужицькими господарствами. Хоч і лячно і болюче було Гнатові дивитися на ці жахливі останки людської керавиці, але... Війна нічого не щадить, — успокоїв себе, зітхаючи.

Ось при дорозі біліється той камінний хрестик, що люде закопали його колись на згадку скасування панщини... І хоч нема вже панщини та буків — люде все таки бідують проте, та й досі ще вони в панських кігтях, — подумав Гнат, переходячи повз нього.

— Halt! — перебило щось враз грімко Гнатові міркування.

Гнат став, як вкопаний і трішечки зжахнувся. Чоловік у війську не служив, кріса — до війни — бачив тільки, що в жандарма, як приходив арештувати та шукати напасти в селі... Все таки неприємно бачити перед собою цісарський мундур.

Але: halt — це вже й мала дитина знає в селі, що — стій!

— Feldruf!*) — кликнуло щось напроти нього.

Треба щось казати а тут — чорт його знає що? Але нема ради.

— Я, пане, тото... Від Москалів утікаю з того боку.

До Гната підійшов високий жовнір і приложив йому дуло кріса до грудей.

— Feldruf!? — сказав грізно.

Гнат задріжав увесь, як осика.

— Називаюся Гнат Бідачиско, пане, — забелькотів Гнат, тремтячи.

— Русс? Ті — Русс?

— Ая-я... Русин, пануньку, — підхопив Гнат утішно. Втікаю від Москалів, бо вони хотіли, щоб я їм броди в річці показував.

— А! — показав наперед себе жовнір крісом.

Гнат зрозумів, та пішов мовчки наперед жовніра. Пішли кільканацять кроків і опинилися перед густою сіттю колючих дротів, що стирчали наче колюче наїжене терня. Оба звійшли у високу з таких же дротів браму і тутеньки жовнір упинив його та вистрілив з кріса.

За кілька хвилин надійшов до них другий жовнір. Оба жовніри щось говорили собі, гей би по циганському, але Гнат нічого не розумів їхньої розмови. Зрозумів тільки, що це були Мадяри. Адже минувшого тижня він бачив їх цілу хмару, як вони перебиралися за річку... Бачив теж і біля своєї хати, як вони йому курей та теличку забирали. Гнат може був би й не дав їм телички, але одно, що війна, а друге — вони-ж „наші", служать „нашому" цісареви і бють Москалів.

Другий Мадяр звернувся до Гната:

— Ти Русс? Русс, чоловіка?

— Русин, пануньку, Русин — пояснював Гнат тремтячи, не розуміючи, нащо їм цього треба.

Мадяр витягнув хустину, завязав нею Гнатови очі і сказав сердито:

— Іді, Русс!

Пішли кудись мовчки. Гнат, наче те ягнятко, наперед, жовнірище-Мадяр за ним. Гнат шпотався, шукав ногами дороги, збивав собі до крови пальці об каміння... Прикро було йти з завязаними очима. Але він не жалівся на це. Одне тому, що й не смів таки, а друге — перед ким буде жалітися, як той, гей останній туман, не розуміє його мови?

Нарешті зупинилися й Мадяр розвязав Гнатови очі.

Були біля якоїсь хати, одначе Гнат не міг пізнати, чия вона. Хоча він, менш-більш і знав газдів у цьому селі, але, йдучи з завязаними очима, не міг зорієнтуватися, куди це зайшов.

Мадяр передав його вартовому, що стояв біля цієї хати, і відійшов собі кудись.

Вартовий став приглядатися

*) Слово німецьке — по нашому клич, гасло.

(Докінченнє на стороні 3-тій).

З українського життя в Америці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Другі збори українських торговців і підприємців.

У середу вечером, 30. падолиста, відбулися в Ню Йорку другі з черги збори Укр. Підприємців і Торговців.

Відповідно до ухвал попередніх зборів, виготовив Організаційний Комітет враз зі Статутовою Комісією статути нового підприємства. Згаданий статут носить назву: Конституція й Статути „Союза Українських Торговців і Підприємців".

Збори отворив тимчасовий голова товариства гр. К. Лисюк і привитавши зібраних, пояснив ціль основання Організації Українських Бизнесменів. Згадану організацію основано тому, що чужі союзи не можуть нам дати того, чого вимагають наші обставини. Опісля тимчасовий секретар організації, гр. В. Топольницький, перечитав протоколи з засідань Статутової Комісії. Відтак на зазив предсідателя почав гр. Топольницький відчитувати виробений статут організації підприємців. З перечитаних параграфів статута показується, що ціллю новоснованої організації є зединити українських торговців для піднесення економічного розвою серед українського загалу, а також причинитися до поширення бизнесових підприємств серед Українців, вести пропаганду для піддержки українських бизнесменів, відкривати фінансові інституції для піддержки української торговлі й промислу, давати почин до основування гуртових складів і переводити всякого рода бизнесові операції.

Щоби стати звичайним членом „Союза Бизнесменів", треба заплатити вступне, яке виносить 25 долярів, та платити місячні вкладки, у висоті 2 доляри місячно. Крім членів звичайних є ще члени почесні, яких іменується за визначну працю на економічнім полі для добра українського загалу. Почесні члени мають права звичайних членів, з виємком права голосу при виборах управи, та самі не можуть бути вибрані членами управи. Також можуть ще бути члени спомагаючі; ними можуть бути фізичні особи, або фірми, які причиняються грошевими датками до піддержки Союза.

Управа „Союза Бизнесменів" складається з 9 членів, які вибирають з поміж себе предсідателя, заступника предсідателя, касієра, секретаря, 3 контрольорів і 2 суддів.

Річні загальні збори „Союза Бизнесменів" відбуваються у третім тижні місяця січня. Надзвичайні загальні збори скликається в міру потреби. Що до вибору членів, то при виборах управи на 1928 рік кандидати, що одержали найбільше число голосів, мають оставати членами управи через три роки, ті, що одержали найблизше число голосів, мають засідати в управі через 2 роки, а ті, що одержали найменше число голосів, будуть засідати в управі лише через рік. По 1928 році буде вибиратися що-річно лише 3 членів на протяг трох літ. Щоби засідати в управі, треба бути найменше рік бизнесменом. Се менше більше головні основи „Статута Українських Торговців і Бизнесменів". По перечитанню статута наступила коротка дискусія, у якій забирали голос майже усі присутні бизнесмени. У дискусії підносилися закиди, що цілі „Клюбу Бизнесменів" не означено докладно в статті. На се дав відповідь голова зборів, який сказав, що сей закид не є стійний, бо ціль новоснованого товариства лежить не у фразах, але у ділах.

Опісля приступлено до вибору управи „Союза Бизнесменів", до якої ввійшли слідуючі громадяне: К. Лисюк як голова, Пасічник як заступник голови, П. Стасюк як касієр, В. Топольнльский як секретар, Кулинич, Кучкуда й Йосик як контрольори і гром. Яремова та гр. Буджак як судді. Ухвалено теж розвинути як найбільшу агітацію за приєднанням нових членів до новоосновaної організації.

Слідуючі збори має назначити уряд.

Присутний.

—o—

БОСТОН, МАСС.

ПАДОЛИСТОВЕ СВЯТО.

Збірка в українській церкві на дім інвалідів у Львові.

Як много громад українських, які проживають в Америці, так само і українська громада в Бостоні обходила сього року перший раз роковини Першого Падолиста.

Дня 6. падолиста с. р. відслужив о. Кучер поминальне богослуження за поляглих Борців за Волю України. Богослуження відбулося дуже торжественно.

На середині церкви була построєна велика стрілецька могила прибрана цвітами, а на могилі поставлено хрест з великим вінцем з дубового листя, попереплітуваний синьо-жовтими і червоними лентами. Під вінцем маячіла прикріплена до хреста чорна лента, якої кінці звисали на свіжу чорну могилу, а на ній видніла напись, вирита золотими буквами: **Поляглим Борцям за Волю України".** На могилі лежало стрілецьке оружжя і козацька шапка з синього-жовтою кокардою.

Сейчас по Службі Божій о. М. Кучер, перебравшися в чорні ризи, вийшов перед могилу, щоби відправити парастас за Поляглих Синів України. В парастасі не споминано „рабів", лише моленося за „поляглих Дітей України", за „поляглих Синів за волю України". Підчас парастасу перед каноном відчитав священик евангелію за усопших, а сейчас по ній мав патріотичну промову. Говорив про значіння Падолистового Свята, про значіння давних могил на Україні і про теперішні могили, які немов росіяні по цілій Україні, в яких спочивають спокійним сном Борці за Волю України. Теперішні могили є немов ті сторожі, які наклікують нас, щоби ми не проспали догідного часу, принагідної хвилі, щоби ми були чуйні на кождий поклик, щоби ми повстали за Україну і окупили її Волю та стали самостійними і незалежними. Се не була промова штучно вивчена, се не говорив той, що не бачив того нещастя яке проходила Україна, — ні, се говорив воїн, старшина У. Г. А., який пережив ту нещасну, невдачну українську війну, який нераз заглядав смерти у віч, який перебув голод, холод, полон, денікінський плямистий тиф. Промова священика була повна чуття, повна переконань, лялася з глибини серця і закорінювалася у серцях присутних. Під кінець промови, повний зворушення і запалу промовив: „Герої, Борці за Волю, поляглі Сини за самостійність України, перед вашим безсмертним духом ми склоняємо голови, віддаємо вам заслужену славу, честь і пошану, а до Всемогучого Творця заносимо щирі молитви за ваші душі. Во віки вас будемо споминати і величати. То що можемо, то вам віддаємо. Ви спіть спокійно, а ми в догідний час підемо вашими слідами, щоби виборити собі волю і самостійність.

„Та чи лише сі жертви заподіяла нам війна, що розсіяла могили по нашій Україні. Ох, ще много горя заподіяла нам війна. Вона нам полишила людей сліпих, глухих, кривих, покалічених з невигоїними ранами, спаралізованих. Люта війна полишила нам інвалідів. Хто їм дасть поміч в таке тяжке лихоліття, коли наш рідний край знищила повінь, хто поможе їм збудувати захист? **Той великий обовязок спадає на нас, ми мусимо мати дім для інвалідів, бо на сім горю, яке нам заподіяла війна, ще не конець; ми лагодимося до великого діла, а таке діло вимагає великих жертв, будьмо отже на них приготовані, бо як хочемо спокою, то лагодьмося до війни.**

„Я маю велике переконання, що ані одної особи нема у церкві, яка не відчулаби в недолі інвалідів, тому я вірю, що кожда особа для них щось жертвує, щоби хоч тим показати любов до рідного краю і співчути недолю борців за волю — інвалідів".

Опісля відбулася збірка жертв на дім інвалідів у Львові. Зі збірки прийшло $113.50, які переслано до Обєднання в Филадельфії для переслання інвалідам.

По скінченню Поминального Богослуження відспівано народний гимн „Ще не вмерла Україна". Всі присутні розійшлися у великім одушевленню та з надією, що внедовзі для України настануть лучші часи. Сей день на довго полишиться в памяти бостонської громади, бо не одного і не одну промова о. М. Кучера зворушила до сердечних сліз.

Рівнож годиться згадати, що у Бостоні гостив гром. др. Вол. Клодницький, який своїм відчитом 30. жовтня с. р. і своєю лекцією 1. падолиста дуже то скріпив українську громаду на дусі. Др. Клодницький відповідав всім на всякі поставлені питання. Відповідав дуже влучно, що навіть і противники були вдоволені. Др. Клодницький глядить на справи політичні оком далекого зріння. А це змушує навіть його політичних противників до пошани.

На Дім Інвалідів зложили: П. Костельний $4.00; Анастазія Грицевич $3.00; по $2.00: Н. Давискиба, о. М. Кучер, Катерина Зінковська, В. Косован; по $1.00: Н. Ковердович, Іл. Ставничий, Марія Зварич, Анастазія Стадник, Магд. Зварич, Катерина Виноградник, Анна Переходюк, Марія Берестецька, Йосиф Бербелицький, Олена Рибак, А. Івашків, Татіяна Камінська, Анна Гримак, С. Чопик, Ів. Майданий, П. Завальнюк, Анна Косован, Катерина Любачівська, М. Давискиба, Анна Кущак, Т. Тодощук, П. Уляшкевич, М. Шемета Катерина Яворівська, Іл. Чопик, С. Кучер, Г. Петрейко, М. Джабанюк, Марія Сілінська, Ів. Чічко, Ів. Берестецький, Г. Гундяк, П. Боднар, Г. Солтис, Д. Кузь, Марія Григорчук, Катерина Томаш, А. Давискиба, Марія Кузяк, Софія Безупка, Іл. Волощук, Ів. Зінковський, Г. Криклиевець, Іл. Теличин; по 50 цнт.: С. Антонюк, Д. Шидловский, А. Хомин, Ед. Шпаковский, С. Штогрин, А. Каправий, Ксеня Яроцн, Анна Пащак, Юстина Чопик, Текля Золочівська, Софія Козак, Параскевія Ульчак, Д. Пащак, О. Січкоріз, С. Бойко, Т. Хархут, М. Шафранський М. Мартинюк, Ів. Купчак. Дрібними датками зібрано $4.00. — Разом $113.50, які відослано до Обєднання.

Іван Масний, секретар.
Йосиф Бербелицький, кас.

(Докінчення зі ст. 2-гої).

НЕ ЗРАДИВ.

Гнатові. По хвилі він аж плеснув у долоні із здивування.

— А ви-ж чого тут, вуйку Гнате? — спитав перелякано.

Гнат придивився йому теж. Це був сусідів Михайло.

— То ти, Михаську? — зрадів умить Гнат. — От гарно, що хоч знайшов свого чоловіка! А я, знаєш, утік з того боку... Кляті Москалища хотіли, щоб я їм броди у річці показував, а я забрався, тай утік сюди.

Михайло вдарився об поли.

— І що-ж ви наробили, вуйку!

— Як то, що? — злякався і Гнат.

— Та ви знаєте, вуйку, що ви зробили? По свою смерть прийшли сюди.

— Що ти кажеш Михайле!? — ще гірше злякався Гнат.

— Таж тутеньки, вуйку, Малярня поганіща від Татарів — ви знаєте! Капітан у цьому полку наче самий дідько з пекла... Вчора повісив пятнацятеро таких утікачів, як це ви.

Старий Гнат аж упрів зі страху.

— Та я-ж утікав сюди...

— Ая-я, ви! — сердито перебив Михайло. — Ви думаєте, що він питатиме вас, чого ви втікали сюди!... Скаже, як і вже богатьом — русс, шпіон, москвофіл і — гайда на шибеницю!

— То може би ти, Михайле, вступився перед ним за мною... Посвідчив... Синочку!

— Пусте, вуйку! — зітхнув Михайло. — Треба таки було вам з дому не вибиратися... Я нічого не можу помогти вам у цьому. Бо як буду говорити щось за вас, то вони скажуть, що я у змові з вами... І тоді нас обох на шибеницю потягнуть — хіба, думаєте, не було вже такого?

Гнат затерп увесь. Такий був лютий на себе, що був би катував себе, як найтяжчого ворога. Але потішався надією.

За хвилю надійшов Мадяр і змінив Михайла на варті.

Розмовляти вже не було з ким і старий Гнат переживав до півночі ціле пекло.

В опівночі повели його до капітана. Це був чистенький, огрядний циганищe.

— Ти Русс?... Русс, кльопа? — закалакотів до нього.

Гнат упав йому до ніг і майже заспівав благаючи:

— Помилуйте, батеньку! Я Поляк. Я утік, бо...

— Га-га-га-га! — перебив йому лукавим реготом капітан. — Русс, кльопа, Русс... Шпіун, Русса-а?

— Батеньку мій! Цісарю наш добрий! Я не шпі...

Капітан-Мадяр ані слухав. Щось сказав жовнірові і той вийшов. Гнатові загрозив, щоб мовчав. По хвилині Мадяр вернувся з другим, таким же як і він, Мадяром.

Капітан щось наказав обидвом і вони вийшли, узявши й старого Гната з собою.

Жовніри вели Гната якоюсь вузькою, бурянистою стежкою. Гнат ледви волік ноги, та не тямив, що це з ним діється. Він попав у якийсь обморок і ніби снив прикрий, кошмарний сон.

Але як прийшли на травнисту поляну і перед Гнатом засіріли високі стовпи з поперечною — він раптом стямився і зрозумів усе. Упав перед жовнірами на коліна, плакав, цілував їх запорошені черевики, обіймав їхні ноги...

— Люде, помилуйте, я-ж нічого не винен! — благав охрипло, несамовито повзучи по землі.

Але жовніри були мовчазні, наче лихі демони.

Бо люде погубили вже серця, попрощалися з усякими, людськими почуваннями.

Гнат був би тепер вів на них і Москалів і найлютіших Татар, — був би навіть ціле пекло чортів провадив на них.

Але за пізно вже.

Мовчазні жовніри притягнули Гната під шибеницю і силою вложили йому петлю на шию. Пізніше один з них стягнув у долину мотуз.

Гнат несамовито заревів, захарчав і судорожно затріпав у повітрі ногами.

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ:

МАЛИЙ ТРАГІК (5 осіб) .....10 ц.
СЛІДАМИ ТАРАСА (8 осіб) ....10 ц.
РУСАЛКА ДНІСТРОВА (7 осіб) ....10 ц.
РІЗДВО МАРУСІ (6 осіб) .....10 ц.
КОЗАЦЬКІ ДІТИ (8 осіб) .....10 ц.
ДІТОЧЕ СВЯТО (7 осіб) .....10 ц.
ЗБИТОЧНИК (4 осіб) .....10 ц.
ТАРАС ДИТИНА (10 осіб) .....10 ц.
СОНЯШНИК (9 осіб) .....10 ц.
КОНИК СТРИБУНЕЦЬ (5 осіб) ..10 ц.
ЛІСОВА КАЗКА (12 осіб) .....10 ц.
СУД СВ. НИКОЛАЯ (10 осіб) ....10 ц.
ВІНОК НА МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (8 осіб) .....10 ц.
ВЕЧІР СВ. НИКОЛАЯ (11 осіб) 15 ц.

Замовлення і гроші слати до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

—o—

360.

Тов. Українська Січ, від. 59 У. Н. Союза, в Бріджпорт, Конн.

Хвальний Заряде! — Повідомляю Вас, що наш відділ на своїм мітінгу вибрав постійний комітет для збирання жертв на Сиротинець. Аби зробити більшу агітацію, комітет постановив найперше дати представлення „Сироти", а відтак узятися „з цілою силою пари" до збирання жертв. Я, беручи в свої руки керму згаданого комітету, хочу, щоби всьо найшло як слід, отже задумую вести роботу пляново. — **В. Венгринович.**

Замітка від Гол. Комітету: Сей відділ числить 90 членів. Він прислав доси на Сиротинець $82.00 і — як бачимо з повисшого письма — не думає закладати рук, але з повним запалом забирається до дальшої роботи на користь нашої проєктованої інституції. Се є дуже похвальна річ і добрий примір для тих відділів У. Н. Союза, які в справі Сиротинця ще ані пальцем не рухнули, а також для тих, які дали „відчіпного" пару долярів і пішли... спати.

Над морем.

— Коли ви вже тут над морем, то можете викупатися.

— Дивна льогіка! То на вашу думку я мусів би все літати, коли лише виходжу на воздух.

Дарований заяць.

Назр Ед Дін Годжа був знаменитий турецький гуморист. Є про нього ріжні сміховинки. Ось одна з них:

Один селянин прийшов раз до годжі (себто священика) і дав йому в дарунку вбитого заяця. Назр ед Дін угостив щедро селянина, а з заяця зварено росіл.

Минув тиждень. До Назр ед Діна прийшло кількох інших селян.

— Що ви за одні? — спитав їх годжа.

— Ми сусіди того, що тут приніс заяця.

Назр ед Дін казав їм подати легкого вина, щоби проходолилися.

Минув іще тиждень, знову прийшло кількох селян.

— А ви що за одні? — спитав Назр ед Дін одного з них.

— Ми сусіди сусідів того, що тут приніс заяця.

— Дуже добре, — відповів господар і казав подати кождому з них чистої води.

Селяне поглядали на себе здивовано.

— Це — пояснив їм Назр ед Дін — росіл із росолу з того заяця, що то його приніс був мені в дарунку той селянин.

—o—

Учитель: Бабинський, скажи мені, який продукт землі є найзвичайнійший?

Ученик: Богато, прошу пана професора.

ЯК ЩО ТРЕБА

Вам купити полотна силку фіранок, вовни чи близни СПЕЦІЯЛЬНО силкові панчохи до вибору дістанете в нас

THE REASONABLE STORE
207 Washington Street,
Jersey City, N. J.
217— **Гнат Гаврилюк.**

НА РІЗДВО

ХРИСТОС РОДИВСЯ, колядa на фортепян, зложив Д. Січинський ..... 75 ц.
КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ на Різдво Христове і Богоявлення, з додатком пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних ..... 35 ц.
ПОЧТОВІ КАРТКИ ..... 5 ц.
ЛИСТОВИЙ ПАПІР з віршами на Різдво ..... 10 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

F. R. COMSTOCK & MORRIS GEST МАЮТЬ ЧЕСТЬ ПРЕДЛОЖИТИ
НОВУ! ВИСТАВУ! НОВУ!

БАЛІЄВА CHAUVE-SOURIS

Признана найславнійшою світовою виставою в Москві, Парижи, Берлині і Лондоні.

УВАГА: До сеї вистави буде додана кождого тижня "The Parade of Wooden Soldiers", „A Night at Yard's", „Katinka" 1 другі.

COSMOPOLITAN THEATRE, COLUMBUS CIRCLE & 59th STREET, NEW YORK CITY

Поп. ціни попол. Четв. і Суб. о 2.30 ($1 до $3). Веч. о 8.30 ($1 до $5).

КІНЦЕВА ВИСТАВА СУБОТА, ГРУДНЯ 17-того.

ВІДТАК ВИЗДИТЬ НА ВЕСТИ ДО CURRAN THEATRE, SAN FRANCISCO, ГРУДНЯ 26-того. 265

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ З ДРУКУ

КАЛЄНДАР

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

НА 1928 РІК

Ціна з пересилкою 60 центів.

Замовлення з належитістю посилати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ..... 40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси). М. Матвійчука. Ціна ..... 45 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть I старий завіт; часть II новий завіт ..... 85 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ..... 50 ц.

Невдовзі маємо одержати

ТРЕТУ КНИЖЕЧКУ М. Матвійчука, котра є вже в друку.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а з огляду на їх низьку ціну ніякого опусту давати не можемо. — Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

А. Д., Ню Йорк, Н. Й. Ви пишете: „Чи не могливби Ви мені розвязати, що се значить? Я вичитую всі українські газети, як се кажуть, від дошки до дошки. В одній газеті я найшла цікаве оголошенне одного дуже вченого чоловіка, такого, що й високі школи покінчив, і титули має, а і тепер став до спілки з другим таким ученим, як він, нас уміє розуму вчити. В тім оголошенню було написано: „З української, польської, німецької, російської, чеської, жидівської та старинних клясичних мов і з англійської та инших мов на рідну мову перекладу виконує". Я гадала, що се похибка, і була певна, що в другім числі вчені редактори, що сю газету видають, справлять сю похибку. Але виходить слідуюче число, а в ньому те саме. Відтак ще одно, і знова те саме. Тому я виджу, що воно вже так має бути. Ось можеби Ви нам вияснили: Яку то мову мають на гадці сі вчені перекладчики? Що то за рідна мова, на яку треба перекладати з української? Чи не пишеться та газета тою рідною мовою, з котрої треба щи перекладати на українську?"

На се питанне зайве відповідати. Нам здається, що автор сього оголошення просто, дійшовши до кінця речення, забув, від чого почав. Замітне тут хиба те, що такі люди звичайно пориваються другім людям читати лекцію про те, чого не треба забувати. Але се вже їх діло: чого їм боронити хоть сеї потіхи? Нам треба стояти понад такі дрібниці. Не дивімся в газеті за такими несущними справами, а дивімся на її суть.

Д. К., Ізелин. До зорганізовання школи не потреба чартеру. Школа може істнувати й не чартерована.

А. М., Филадельфія, Па. Ми раді з того, що Ви членом Союза, але з того ще не виходить, що Ваші вірші чи дописи мусять бути друковані. Ми бачимо Вашу добру волю в Вашім послідним вірші і добру думку, але нема риму і добір слів невідповідний.

І. Л., Централія, Па. За відправлену Службу Божу і промову з приводу ювилею Братства нема чого складати аж подяку в газеті, бо це мало кого цікавить. Зате подайте опис свята. Згадайте про те, як відділ розвивався, скільки мав на початку членів, а скільки має тепер, скільки має маєтку і скільки підчас ювилею зложено на Сиротинець У. Н. Союза, чи на потерпівших від повені, чи на інвалідів — то ми це радо помістимо, бо се заслугує на те, щоби й другі члени та відділи таке читали. Тоді буде для Вас честь, а для загалу користь.

П. Ш., Когос, Н. Й. Збірок на дзвони не проголошуємо.

Н. Л., Карнегі, Па. Не надається.

С. Л., Нюарк, Н. Дж. Збірок на погорілих не проголошуємо. Такі збірки мають характер наскрізь приватний. Приятелі і знакомі помагають приятелям.

Витинки з газет надіслали: В. Максимович з Филадельфії, Па., А. Федорович з Норт Тонаванда, Н. Й., Р. Скрипець з Нюарк, Н. Дж., Г. Лебіщак з Честер, Па., П. Шульгар з Бінгемптон, Па., о. В. Каськів з Нортгемптон, Па., Г. Черняхівський з Филадельфії, Па., Матейчук з Гемонд, Інд., Г. Опир з Нюарк, Н. Дж., о. І. Гундяк з Майнерсвил, Па., М. Туркот з Филадельфії, Па.

ЛИТОВСЬКИЙ писатель **ВИСОМИС** в середу, 7-го грудня б. р., о год. 8-ій вечером в кімнаті ч. 28 **CHURCH OF ALL NATIONS** (9 Second Ave., New York City) відчитає лекцію на російській мові на тему: 282-3

ЧИ ВСЯКА РЕЛІГІЯ ПРОТИВНА ЧИСТ. НАУЦІ.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

АНГЛІЙСЬКО УКРАЇНСЬКА КОРАБЕЛЬНА АҐЕНЦІЯ.

ІМІҐРАЦІЯ ДОЗВОЛЕНА ДО КАНАДИ.

Це в відомо всім, що Іміґрація до Канади була здержана до цього часу. Ви не могли були спровадити до Канади своїх земляків або знакомих. Після найновійшого іміґраційного закона Ви можете тепер не тільки своїх кревних, але і когобудь зі своїх знакомих спровадити до Канади, як мущин так женщин, як фармерський лафейдйти. Отже хто бажає когобудь спровадити до Канади, нехай старається тепер набути афідейвіти, щоби ми могли спровадити ваших знакомих до Канади на весну. Памятайте, що з бігом часу іміґрація, як і попередно, може знов бути здержана до Канади. Хто пришле сейчас свою справу до нашого Бюра, його знакомі чи родина прийдуть до Канади в місяцю марті. — По інформації пишіть до: 270—

ANGLO-UKRAINIAN STEAMSHIP TICKET AGENCY

243 CRAIG STREET WEST, MONTREAL, QUEBEC, CANADA.

!!! ЗНОВ НОВИНА !!!

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КВАРТЕТ (ДАВИДЕНКО, ОРДИНСЬКИЙ, ПАВЛОВСЬКИЙ, ЩИТ)

знов відспівав нові рекорди, які вийшли в продаж:

1. 15549 БАЧИТЬ БОГ, БАЧИТЬ ТВОРЕЦЬ — Колядa.
   ОХ І ЗАКУВАЛА СИВА ЗОЗУЛЕНЬКА- — муз. М. Лисенка.
2. 15548 ЗАКУВАЛА ТА СИВА ЗОЗУЛЯ — муз. Нішинського.
   КОМАР — гумористична пісня — аранж. Углицького.

Обидва рекорди відспівано надзвичайно гарно.

КОЛЯДА — в супроводі церковних дзвонів нагадує нам Різдвяну Ніч в краю, та хлопців і дівчат, що ходять в цей Великий вечір з колядою.

ОХ І ЗАКУВАЛА СИВА ЗОЗУЛЕНЬКА — парубоцька пісня, музика Миколи Лисенка. Скільки суму в цій пісні. Мимовільно пригадуються ті тяжкі хвилі, коли ворог, моя чорна хмара, насувався на Рідний Край, а козакові прийшлось залишити і хату і край і все, що для нього було милійше.

ЗАКУВАЛА ТА СИВА ЗОЗУЛЯ — муз. Нішинського в супроводі акомпаніяменту на піяні. Знана річ і відспівано її по мистецьки. Сольо відспівав п. Давиденко.

КОМАР — ця народня пісня, в якій надзвичайно богато гумору, скомпонована для квартету Професором Павлом Углицьким. Богато співу, богато гумору і богато музики. Хто не чув її, хай зайде до Січового Базару і послухає.

Разом з цим сповіщаємо, що незабаром вийде нова рекорда п. ДАВИДЕНКА, який відспівав нові його гумористичні пісні: „В КРАЮ ТА В АМЕРИЦІ", і „ЛЮБОВ", в супроводі орхестри під керуванням Проф. Углицького.

OKeh ELECTRIC

НОВІ РЕКОРДИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КВАРТЕТУ.

1. ЗА ТЕБЕ, УКРАЇНО — муз. Людкевича
2. ГЕЙ НУ, ХЛОПЦІ, ДО ЗБРОЇ — Аранж. Углицького

Нумер 15547.

„За Тебе, Україно". Цей гимн, що надіслав до нас професор львівскої консерваторії п. Людкевич, спеціяльно написаний для американських Українців, чудово і красиво скомпонований, а Укр. Нац. Квартет відспівав його на рекорда з орхестрою — знаменито. Музику для орхестри написав професор П. Углицький. Починається цей Гимн баритоновим сольом, яке відспівав відомий всім співак п. Ординський.

„Гей ну, хлопці, до зброї", козацька старовинна пісня. Музику для орхестри аранжував професор П. Углицький. Чудово відспівано і слухаючи цю пісню мимо волі пригадується наше славне козацтво, що на конях їде далеко в похід битись з ворогом... Богато мрій надає ця пісня. Це рекорда дійсно є красою нашої музики і нашого мистецтва і повинна бути в кожній хаті, хто має чи не має фонограф.

„ЧУМАКИ", аранж. П. Углицкого.

„ПРОМЕТЕЙ", муз. К. Стеценка.

Ця нова рекорда відспівана відомими співаками Українського Національного Хору Ол. Кошиця — Ординським, Гребенецьким, Давиденком, Щитом. Хто не чув „Прометея" коли цей квартет співав скрізь по концертах, то зайдіть до „Січового Базару" і послухайте. Його мист нагадує нам про долю нашої Неньки. Друга пісня „У Київі на риночку" відома всім і музику для неї спеціяльно аранжував професор Павло Углицкий з Харкова і який зараз перебуває у Ню Йорку де провадить спів з цим квартетом. Відспівано цю рекорду по мистецьки і хто має фонограф, той може дістати цю рекорду у нас. (Okeh—N. 15545).

Друга рекорда — Тенор Давиденко відспівав свої гумористичні пісні, а також дует з п-нею Стеценко. Обидва співаки Хору Кошиця, а п. сестра композ. К. Стеценка, що написав „Прометея". П. Давиденко богато разів виступав на українських концертах зі своїми піснями і скрізь мав великий успіх. Так хто памятає, той замовить і цю рекорду. (Okeh—N. 15546).

Одна найновійша рекорда, котра буде осолодою в кождій хаті, є рекорда

15541 Колиб мені, Господи
Карі очи, — Марії Машир.

Друга дуже гарна нова рекорда є:

15542 О Україно
Ой видно село. — М. Зазуляка.

В Січовім Базарі також все можна почути рекорди українського Шаляпіна — Г. Шандровського. Ось вони:

15538 Ой Дніпре мій, Дніпре
Я в чужині загибаю.

15539 Коли розлучаються двоє
Де ти бродиш.

Инші рекорди, котрі варта мати:

15540 Український танець
Гандзя, полька — Мандоліни

15534 Ой чомуж я не такий
Як зачую коломийку — Гуменюк.

15535 Ой я сой козак лепкий.
А я тоє дівча люблю. — Гуменюк.

15533 Червона Калина
Тропак — М. Зазуляк.

З великою радостю подаємо до відома, що ВЖЕ ВИЙШЛА нова рекорда, на котру так довго всі очікували, котру відспівав квартет з хору Кошиця.

15543 Чучи, брате мій
Ой луснув обруч.

Обі пісні, досконалий концерт, пісня сумна і весела.

За всіми цими рекордами заходіть і пишіть до Січового Базару. Січовий Базар, це українське підприємство, котре, як і другі Українці, дбає про моральне й матеріяльне піднесення свого народу. Заходіть до нас: 117-22

SICHOWY BAZAR — SURMA BOOK & MUSIC CO., INC.,

103 AVENUE A, — — — — — — NEW YORK, N. Y.

РОЗМОВА - З - ДУХАМИ!

Нині люде дійшли вже до такого розвою, що можуть розмовляти З ПОЗАГРОБОВИМ СВІТОМ — З ДУХАМИ. Зі сеї розмови вони довідалися, як сей світ виглядає, чим там духи занимаються, як людям помагають і много инших цікавих річей. Сі розмови, описи і пояснення і як мож розмовляти з духами, є зібрані в книжці „ЧИ МЕРТВІ ЖИЮТЬ" або „РОЗМОВА З ДУХАМИ". Ся книжка написана по українськи і має много образків і фотоґрафій духів. Все, що подане в книжці, се дійсна правда, а не видумка. Кому не подобаєсь, тому гроші звертаєсь. ЦІНА $2.00 З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Гроші шліть до: 282,7

M. M. BELLEGAY

2320 W. CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАҐАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КАРНЕҐІ, ПА.

Уряд тов. Січ, від. 136. У. Н. С. потерпівшим від повені.

Підписані урядники висше поданого відділу У. Н. Союза, вислали чеком до Обєднання $25.00 на потерпівших від повені.

Рівнож зложили ми свої желання Світлому Конгресови Обєднання як найлучших успіхів, щоби делеґати радили для добра й визволення наших братів у Старім Краю.

Дмитро Капраль, предс.;
Андрій Крупа, секретар;
Микола Винник, касієр.

—o—

ФРЕКВІЛ, ПА.

Українська гр.-кат. громада при церкві св. Арх. Михаїла в Фреквіл, Па., потерпівшим від повені.

На поклик нашого пароха о. І. Фекули зложили тутешні громадяни для потерпівших від повені свої жертви. У церкві зібрано $29.70. Жертвували: о. І. Фекула $3.00; по $1.00: П. Довгий, І. Тиньо, В. Сидор, Т. Гришко (мол.), А. Пука, Іл. Лазарко, М. Шабовська, Е. Радковська, М. Любинецька; дрібними датками зложено $17.70. Дальшою збіркою по домах занялися: І. Криба, Ю. Брянка, В. Загібайло. Жертвували: В. Загібайло $5.00; по долярови: І. Криба, Ю. Брянка, К. Москалик, Д. Дуцилович, Т. Тренич, Гр. Жук, В. Мих, В. Найдук, С. Мелінчак, Анд. Гриньдьо (мол.), Анд. Гриньдьо (ст.), Іл. Гарбіст, Ант. Васайдес (Литовець), Л. Богард (Жид), Із. Ліпкин (Жид); по пятьдесять центів: К. Митчак, О. Кіцак, М. Юрковський, Гр. Сидор, Б. Свірський (Поляк); Бр. св. Василія, від. 38. У. Н. Помочі $5.00; Бр. св. Петра і Павла від. 242 У. Н. Союза $5.00; Амер. Укр. Горожанський Клюб $5.00. — Разом зібрано $67.20 і відіслано до Обєднання.

Василь Загібайло.

—o—

ДЕТРОЙТ, МИШ.

З роковин уродин на потерпівших від повені.

Дня 29 жовтня, с. р. справляв гр. Олекса Зданкевич 30-літні роковини уродин своєї жени і запросив до себе кілька своїх приятелів. В часі забави згадали гості і за Старий Край та дрібними датками зложили $7 на поміч для потерпівших від повені. Маленька се жертва, але щира — длячого? Тому, бо в нас в Детройт, Миш., бувають що суботи і неділі забави, але на жаль на них не згадується про жертви на Ст. Край. Добре би було, щоби при кождій такій забаві збирано хочби по кілька долярів, бо з часом такі малі жертви зробили би більшу суму від тої, яку одержується з доходів з балів.

Василь Шанайда.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Укр. товариство ім. Ів. Ґонти й збірка на балю на потерпівших від повені.

Тов. ім. Ів. Ґонти, від. 110 У. Н. Помочі в Нюарку, виасигнувало зі своєї каси 25 долярів на потерпівших від повені. На балю зібрано $10.34. З підприємства уряджеиого для поводян прийшло $1.38. Разом вислано до „Обєднання" $36.60. На пересилку видано 12 ц.

За уряд тов. ім. Івана Ґонти:
П. Корейко.

—o—

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА.

Жертви на потерпівших від повені в Галичині.

Заходом Гейзлетонської Громади скликано збори, на котрих порушено також справу допомоги потерпівшим від повені. На зборах поручено одноголосно занятися згаданою справою місцевому Українському Комітетови. Згаданий Комітет занявся збіркою. Зложили жертви: Укр. гр.-кат. парохія $35; по $5 зложили: о. Володимир Обушкевич, Ілько Качмарик, Укр. Драматичний Кружок; по $3: Михайло Процько й Вол. Романків; по $2: Ів. Кузів, П. Шерстій, К. Кривошия, О. Костюк, Ст. Антульський, М. Дашівський, В. Луговий і Т. Дрань; Ст. Глинявський $1.50; по $1: А. Шубеляк, М. Двуліт, М. Цепін, А. Капустинський (мол.), М. Устянівський, В. Кабай, О. Панько, Д. Клим, Ант. Гриб, С. Сліворський, О. Дріль, В. Макарик, Анд. Пелехич, О. Шараварко, Ол. Ткачишин, В. Шляхтянчин, П. Гирчак, Ю. Сиса, П. Ковальчук, А. Процько, Ф. Петрак; по 75 ц.: Марія Осадчук і Д. Андрусів; по 50 ц.: Анд. Погар, С. Стараньчак, І. Подгурський, Дм. Матис, Гр. Вовк. — Разом $97. З каси комітету доложено 3.00 і вислано чеком суму $100 до Обєднання.

Дальша збірка продовжується. Таксамо зібрано з нагоди Падолистового свята 20.00, які вложено до банку на чекову книжку. Сю суму призначено на інвалідів, а дальшу збірку продовжується. Виказ жертводавців проголоситься пізніше.

За Комітет:
О. Шараварко, предс.;
В. Шляхтянчин, кас.;
О. Костюк, секр.

—o—

ГЕРКИМЕР, Н. Й.

Збірка лепт на поміч потерпівшим від повені галицьким Українцям:

У церкві Ютика, Н. Й.	$12.50
" в Литл Фолс, Н. Й.	11.00
" в Ром	10.00
" в Геркимер	4.00
Разом	$37.50

Згадану суму переслано до „Обєднання" з просьбою післати її Краєвому Комітетови у Львові.

о. І. Крохмальний.

—o—

ФІНІКСВИЛ, ПА.

Дохід з балю на потерпівших від повені.

За старанням гр. М. Куриляка й Дмитра Савчина скликано збори, на яких ухвалено устроїти баль, з якого чистий дохід призначено на потерпівших від повені. Баль відбувся 1 жовтня. Чистий дохід виносив $45.03, які переслано до Старого Краю через „Обєднанне".

Отсим складається публичну подяку тим, що занялися устроєнням балю, та зложили свої жертви.

Мартин Воробець.

—o—

ДЖАНЕТ, ПА.

Спис жертводавців на потерпівших від повені в Галичині.

Українська гр.-кат. парохія $20.00; по $5.00: о. Вас. Заздкевич, Мих. Мицак, Вас. Шелеґіда, Тео. Шелеґіда, Пил. Яснівський, Анд. Кривоняк, Мих. Ткач; по $3.00: Гр. Дидів, Вас. Буртик; по $2.00: Ів. Гаврилишин, Тео. Яким, Мир. Фіялка, Ник. Кіч, Ник. Пішко, Анна Піцко (дочка Миколи); по $1.00: Йос. Напованець, Ів. Павлик, Анд. Ольшевський, Ів. Пастир, Мих. Когут, Мих. Вус, Ів. Пенлишак, Тео. Дзевар, Анд. Добуш, Ст. Вашко, Йос. Войтко, Кароль Скочипець, Вас. Шумський; Пет. Мачужак $1.05; дальше по $1.00: Ант. Деринь, Лука Лопушанський, Мих. Бабяк, Ів. Юрчак, Кость Глебич, Гр. Цицик, Ів. Мачержак, Марія Луців, Тео. Грисяк, Гр. Шелеґіда, Ів. Серюк; по 50 цнт.: Мих. Андрейо, Мих. Драбан, Ю. Вашко, Ів. Белюш, Мих. Петрюн, Тео. Богайчук, Кир. Павлечко, Мих. Мачержак, Ів. Череп, Павло Роренц, Мих. Мисько, Ник. Іванюк, Мих. Кандрач, Ю. Спольский, Ст. Война, Ів. Томашевський, Ник. Верхола; по 25 ц.: Дм. Гасичак, Вас. Беч, Яків Бурляк, Вікт. Ковальська. — Разом $107.55.

З того вислано $103.00. В руках касієра зістало $4.55. Колектували: М. Мицак, Ів. Гаврилишин, Мир. Фіялка.

ЧИ ЧУЛИ ВИ?

ЗА ДОБРЕ СЛАВНЕ РАДІО — РАДІО З 1928, НОВЕ І ПОЛІПШЕНЕ

ГАРАНТОВАНЕ

Моделі так дешеві як $100.00

$2.00 тижнево і сет ваш.

Всі Радія ґарантовані позаяк ми є

СТАРА І ПЕВНА

EUROPEAN PHONOGRAPH Co.

70th ST. & AVE. A, NEW YORK.

Отворено вечерами.

ЗБІРКА НА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ ШКОЛУ.

Школа ся міститься в українській церковній галі при 14. вулиці в Ню Йорку.

На хрестинах у гр. І. Шкварка, дня 20-го падолиста, зложили на зазив гр. Бобисюкової, члениці Головного Шкільного Уряду, слідуючі громадяне ось такі жертви: І. Редчук $25; П. Редчук $5; по $1: Л. Мулик, С. Ганаско, О. Бобисюк, Павліна Бобисюк, І. Шкварок, Анна Шкварок; Демко Олійник 50 ц. Разом $36.50.

Уряд Шкільний в імени малої дітвори дякує всім жертводавцям, а спеціяльну подяку складає гр. І. Редчукови за таку поважну жертву. Є се доказ національної свідомости.

За Шкільний Уряд:
Ілія Шкварок, писар.

ПОДЯКА

Я низше підписаний, член братства св. Арх. Михаїла, від. 209 У. Н. Союза в Картерет, Н. Дж., складаю сердечну та щиру подяку Головним Урядникам У. Н. Союза як також Членам сеї організації за уділення мені запомоги з каси У. Н. Союза в сумі 75 долярів, котра то запомога дуже стала мені придатною в часі моєї довголітної недуги. Нехай Всевишний сторично надгородить наш У. Н. Союз за се та нехай зростає він у члени для добра й помочі Українському Народови. Ті Українці, що ще не вступили до сеї організації, нехай беруть собі мене за примір, та нехай чим скорше вступають до братства св. Арх. Михаїла, відділ 209 У. Н. Союза. Згадане Братство в протягу 19 літ свого істнування неодному прийшло з поміччю й виплатило братську запомогу зі своєї каси. Ще раз щиро дякую як Головному Урядови так і місцевим Урядникам за їх щиру опіку надімною.

Дмитро Музика.

ОПОВІЩЕНЄ

УКР. ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ УЛАШТОВУЄ

ВЕЛИКИЙ БЕНКЕТ І БАЛЬ

в 5-літу річницю свого заснования, який відбудеться в обох салях MANHATTAN LYCEUM HALL, 66-68 East 4th Street, New York City

В НЕДІЛЮ, 15. СІЧНЯ 1928

Початок 2.30 попол. Вечера 7.30 вечер.

Білети до 15. грудня 1927 можна набути: В Укр. Демократичнім Клюбі, 59 St. Mark's Pl., New York; в Укр. Народ. Домі, 320 E. 72 St., New York; в Укр. Народнім Домі, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y.; в горож. Володимира Вагнер, 339 Pacific Ave., Jersey City, N. J.; в горож. Дмитра Опріско, 2503 Grand Ave., Astoria, L. I.; в гор. Івана Лагодин, 61 Riverdale Ave., Yonkers, N. Y. 281-3

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЖАРТИ.

Судця: А крім того ви обвинувачені за підкупство.

Злодій: Я?!

Судця: Так. Ви хотіли дати ковбаси поліційному псові.

—o—

В гостинниці.

Гість: Алеж мій пане, ви мені подали смердячі яйця!

Вейтер: Нічого дивного, ласкавий пане, тепер на світі таке зіпсуття, що навіть кури несуть зіпсуті яйця.

—o—

Що дістав.

— Що тобі дала бабуся, коли ти їй складав бажання на імянини?

— Дала мені поцілувати руку.

—o—

В торговлі обуви.

— Гадаю, що ці черевики будуть добрі на вас, ласкава пані?

— Вони ще богато за великі! Навіть не тиснуть мене ні трохи в пальці!

—o—

Мудрий барбер.

Гість: Алеж, пане, чому ви розказуєте мені такі страшні, жахом проймаючі історії?

Барбер: Це влекшує мені роботу! Волосся так гарно стає вам тоді дубом!

—o—

Треба вміти помогти собі.

— Як я пустився у світ, я мав на маєтку всього одного доляра!

— Якжеж ти дав собі раду?!

— Я зателеґрафував додому, щоби мені більше прислали.

—o—

— Тату — питається шістьлітня дівчинка — що то значить: У Богдановім записнику написано „Колюмб 1492"?

Батько подумав хвильку і каже: — Колюмб мав торговлю яйцями, а 1492 то його число телефону.

—o—

Батьківські радощі.

— Ага, приятелю, я ще не бачив твоїх близнюків. Коли найвідповіднійше прийти, щоби побачити їх?

— Так коло півночі, тоді вони найвеселійші.

—o—

Учитель: Степан Кіт, повтори казку про Івасика і чарівницю, яку я вам щойно розказав.

Ученик: Ах, прошу пана професора самому щераз розповісти, бо пан професор ліпше знають її, ніж я.

—o—

— Дідусю, я вже не піду до дому. Лишуся у вас.

— А чому? Що на те сказала би мама? Чому не хочеш іти до дому?

— Бо там мушу від рана до вечора вчитися глупих віршів!

— Віршів? А навіщо?

— А на ваші імянини, дідусю.

—o—

— Земля є округла. А відки знаєш се, Порохняк?

— Бо пан професор казали це на попередній годині.

—o—

Волить не пробувати.

Мати (до синка): — Чому боїшся поцілувати свою новуняню?

Синок: Бо тато хотіли ті вчора поцілувати, а вона вдарила за те татка кілька разів у лице.

—o—

— Нічого не дам вам! Такий сильний чоловік із здоровими ногами міг би щось заробити собі.

— Прошу пана, колиб я не мав здорових ніг, то не міг би ходити за прошеним хлібом.

—o—

На науці ботаніки.

Учитель: До якої родини належить грушка?

Ученик: То залежить від того, в чім саді росте.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОЛИ трапите на вазі і енерґії, маєте не реґулярний жолудок і біль голови, терпите на безсонність, нервовість, чуєтеся умучени — пишіть до нас по інформації ДНЕСЬ: 271—

THE GORRION COMPANY
55 Keap St., P. 17, Brooklyn, N. Y.

НОТИ! НОТИ!

українських і російських композиторів для світських і церковних хорів.

Адреса:
V. BORODULIA,
264 NEW YORK AVE., NEWARK, N. J.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО ҐДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДНЯННЯ.

Слідуючі відїзди:

ПОЛОНІЯ . . . . . Грудня 6
ЕСТОНІЯ . . . . . Грудня 22.

По дальші інформації голоситися до місцевих аґентів, або пишіть до:

B. A. L.,
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ на рік 1928

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Маємо на складі 30 ріжнородних календарів на 1928 рік. Календаріком друковані по українськи, свята означені червоними буквами.

Ціна за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за доляра.

Шторникам, аґентам для тих, що хотять заняти продажию календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. За попереднім надісланим $5.00 вишлемо 30 штук оказових календарів, щобисьте оглянули, а опісля замовляли більше число. Замовлення посилайте на адресу: 244—

UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Др. Б. ТРОЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ

49½ FIRST AVE., cor. 3rd ST.
NEW YORK, N. Y.

Роботу виконує солідно. Умірковані оплати. Платити можна ратами. Через 10 літ знають мене за пильне виконування механічної роботи в обсягу дентистики.

Оглядини при помочі лучів Рентґена (X-Ray) даром.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНЕМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В YONKERS І ОКОЛИЦЯХ.

46 WASHINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.
Tel.: Yonkers 3002.
Res. Tel. Nepperhan 1119.

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ

написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Ціна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи"

„СВОБОДА"

83 Grand St., Jersey City, N. J.